

Бабушка Л. Д.

канд. філос. наук, доцент Національного університету харчових технологій

м. Київ

АКСІОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЕСТЕТИКИ ПОВСЯКДЕННОСТІ

Тривалий час проблема повсякденності загалом і естетики зокрема, носила досить суперечливого та драматичного відтінку. Мабуть, це не дивно, а може й природно. Адже царина повсякденності представлялась як досить специфічне явище, в якому панує не розум, а почуття і воля, стихійні бажання та пристрасті, котрі характеризують людину швидше з негативного боку, а всі вищі духовні запити особистості розглядались за межею повсякденності. Однак, якщо осмислювати повсякденність не лише як сферу буденного, поверхового, стихійного, а як невід'ємну складову, вимір людського життя, то без її осягнення ані філософія, ані естетика не отримає цілісного розуміння чи то специфіки людського буття, або ж вияву ціннісного відношення людини до світу. У працях С. Б. Кримського, В. Г. Табачковського, В. А. Малахова простежується ідея неможливості відкидання повсякденного сучасною філософією.

Позитивно-ціннісне розуміння повсякденності перетворює її в самодостатню для становлення людини реальність. Однак людське буття не вичерпується повсякденним. Йому присутні й інші модальності, не менш важливі для самовизначення людини. На думку І. А. Доннікової, «тривале й комфортне існування людини в повсякденності було б неможливим, якщо б людина час від часу не виходила з неї – для зустрічі з хаосом, яка відбувається в пограничному бутті» [2; 26]. Але з іншого боку, саме повсякденність є відкритою можливістю діяння чи недіяння, що є передумовами виходу людини за власні межі. Якщо розглядати повсякденність в зв'язку з пограничним буттям, постає можливим виявлення механізму, завдяки якому створюється цілісне людське буття. Таким механізмом виступає культура, яка через переборення хаосу обновлює

повсякденність та сповнює її людинотворчим змістом, виявляючи цим самим ціннісний статус.

В естетиці повсякденності розкриваються порядки людського буття: моделі поведінки, новий тип тілесності, специфіка інтер'єру, тощо. Безумовно, впродовж історії багаторазово змінювались форми мистецтва, мода, навіть уявлення про форми тілесності, однак краса не втрачала своєї актуальності. Наприкінці ХХ століття соціологи заговорили про естетизацію повсякденного життя, котра прийняла масові форми. На сьогоднішній день люди стурбовані якістю суб'єктивних переживань та зайняті створенням красивого, захоплюючого життя. Хтозна, можливо, очікуваним результатом стане перетворення звичних, типових повсякденних практик в особистісно й соціально значимі феномени.

Список літератури:

1. А. Гулига. Эстетика в свете аксиологии. Пятьдесят лет на Волхонке СПб.: «Алетейя». – 2000. – 448 с.
2. И.А. Донникова. Повседневность в ценностном измерении //Материалы междунар.науч.конференции «Философия повседневности», – К.: «Центр практической философии». – 2009. – С.26-27